

Obsah

Úvod	11
1 Sociálna politika	13
1.1 Úvodné poznámky	13
1.2 Pojem a charakteristika sociálnej politiky	14
1.3 Modely sociálnej politiky	19
1.4 Obsahové súčasti, nástroje a ciele sociálnej politiky	21
2 Sociálna ochrana	26
2.1 Sociálna ochrana – súčasť právnej a sociálnej kultúry	26
2.2 Historické zdroje a východiská sociálnej ochrany	27
2.3 Súčasné názory na chápanie sociálnej ochrany	30
3 Predmet práva sociálneho zabezpečenia	35
3.1 Obsah sociálneho zabezpečenia	35
3.2 Pojem sociálnej zabezpečenia	37
3.3 Systémy sociálneho zabezpečenia	40
3.3.1 Poisťovací systém	40
3.3.2 Systém štátnej sociálnej podpory	43
3.3.3 Systém sociálnej pomoci	44
3.4 Úlohy a funkcie práva sociálneho zabezpečenia	45
3.5 Faktory ovplyvňujúce stav a úroveň sociálneho zabezpečenia	46
3.5.1 Vnútorne faktory	47
3.5.2 Vonkajšie faktory	48
4 Sociálne zabezpečenie z hľadiska historického vývoja	50
5 Pramene práva sociálneho zabezpečenia	54
5.1 Vymedzenie pojmu	54
5.2 Pôsobnosť právnych noriem	55
5.2.1 Vecná pôsobnosť	56
5.2.2 Priestorová a osobná pôsobnosť	57
5.2.3 Časová pôsobnosť	57
5.3 Interpretácia práva sociálneho zabezpečenia	58
5.4 Formálne pramene práva sociálneho zabezpečenia	59
6 Sociálne a hospodárske práva občanov	61
7 Právne vzťahy v sociálnom zabezpečení	64
7.1 Druhy a prvky právnych vzťahov sociálneho zabezpečenia	64
7.2 Právne skutočnosti v sociálnom zabezpečení	66
7.2.1 Sociálne udalosti	66
7.3 Vznik, zmena a zánik právnych vzťahov sociálneho zabezpečenia	72
7.4 Dávky a služby v sociálnom zabezpečení	74

7.5	Zodpovednosť v sociálnom zabezpečení.....	76
7.6	Sociálno-poistovacie právne vzťahy	77
7.6.1	<i>Zásady a princípy poistovacieho systému.....</i>	78
8	Sociálne poistenie – poistné vzťahy.....	83
8.1	Charakteristika sociálneho poistenia.....	83
8.2	Osobný rozsah a subjekty platiace poistné na sociálne poistenie	84
8.3	Vznik, trvanie, prerušenie a zánik sociálneho poistenia	86
8.3.1	<i>Zamestnanec</i>	86
8.3.2	<i>Zamestnávateľ.....</i>	89
8.3.3	<i>Samostatne zárobkovo činná osoba.....</i>	89
8.3.4	<i>Prerušenie poistenia.....</i>	91
8.3.5	<i>Fyzická osoba.....</i>	93
8.3.6	<i>Dobrovoľne poistená osoba</i>	94
8.3.7	<i>Štát</i>	94
8.4	Platenie poistného	95
8.4.1	<i>Percentuálna sadzba</i>	95
8.4.2	<i>Nezaopatrenosť dieťaťa</i>	97
8.4.3	<i>Vymeriavací základ.....</i>	98
8.4.3.1	<i>Minimum vymeriavacieho základu.....</i>	99
8.4.3.2	<i>Maximum vymeriavacieho základu.....</i>	100
8.4.3.3	<i>Poradie odvodovej povinnosti</i>	101
8.4.4	<i>Rozhodujúce obdobie.....</i>	105
8.4.5	<i>Vylúčenie povinnosti platiť poistné.....</i>	105
8.4.6	<i>Odvod, platenie a splatnosť poistného</i>	106
9	Vecný rozsah nemocenského poistenia	108
9.1	Dávky nemocenského poistenia	108
9.1.1	<i>Nemocenské.....</i>	109
9.1.1.1	<i>Poskytovanie nemocenského.....</i>	111
9.1.1.2	<i>Výška a výpočet nemocenského</i>	112
9.1.1.3	<i>Obmedzenie sumy, zánik nároku a vylúčenie nároku..</i>	112
9.1.1.4	<i>Podporné obdobie.....</i>	113
9.1.2	<i>Ošetrovné.....</i>	113
9.1.2.1	<i>Poskytovanie a výška ošetrovného.....</i>	115
9.1.3	<i>Vyrovňavacia dávka.....</i>	116
9.1.3.1	<i>Poskytovanie a výška vyrovnávacej dávky</i>	116
9.1.4	<i>Materské.....</i>	117
9.1.4.1	<i>Poskytovanie a výška materského</i>	119
9.2	Vymeriavací základ na určenie výšky dávok nemocenského poistenia	119
9.2.1	<i>Denný vymeriavací základ</i>	120
9.2.2	<i>Mesačný vymeriavací základ</i>	122
9.2.3	<i>Pravdepodobný denný vymeriavací základ.....</i>	122
9.3	Ochranná lehota.....	122

10 Náhrada príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca	125
10.1 Charakteristika dávky	125
10.2 Poskytovanie náhrady príjmu.....	125
10.3 Výška náhrady príjmu.....	126
10.4 Obmedzenie sumy, zánik nároku a vylúčenie nároku.....	127
11 Vecný rozsah dôchodkového poistenia.....	128
11.1 Charakteristika dôchodkového poistenia	128
11.2 Základné zákonné dôchodkové poistenie.....	128
11.3 Doplnkové poistenie.....	130
11.4 Individuálne poistenie.....	131
11.5 Základné pramene práva dôchodkového poistenia	131
11.6 Vecný rozsah dôchodkového poistenia	132
11.7 Základné činitele – dávková schéma	133
11.7.1 Všeobecný vymeriavací základ	133
11.7.2 Obdobie dôchodkového poistenia	134
11.7.3 Priemerný osobný mzdový bod	135
11.7.4 Dôchodková hodnota.....	139
11.7.5 Dôchodkový vek	139
11.8 Zvyšovanie dôchodkových dávok.....	139
11.9 Starobný dôchodok.....	141
11.9.1 Podmienky vzniku nároku na starobný dôchodok	141
11.9.1.1 Potrebná doba dôchodkového poistenia	141
11.9.1.2 Dôchodkový vek	142
11.9.2 Určenie sumy starobného dôchodku.....	144
11.9.3 Určenie sumy starobného dôchodku pri výkone zárobkovej činnosti	149
11.10 Predčasný starobný dôchodok.....	150
11.10.1 Vylúčenie nároku na starobný dôchodok.....	153
11.11 Invalidný dôchodok.....	153
11.11.1 Pojem invalidita	153
11.12 Koncepcie invalidity.....	155
11.13 Podmienky vzniku nároku na invalidný dôchodok	156
11.14 Určenie sumy invalidného dôchodku	158
11.15 Dôchodky pozostalých.....	160
11.16 Vdovský dôchodok.....	161
11.16.1 Charakteristika vdovského dôchodku.....	161
11.16.2 Podmienky vzniku nároku na vdovský dôchodok	162
11.16.3 Trvanie nároku na vdovský dôchodok.....	164
11.16.4 Zánik nároku na vdovský dôchodok.....	165
11.16.5 Určenie sumy vdovského dôchodku.....	165
11.17 Vdovecký dôchodok.....	166

11.18	Sirotský dôchodok	167
11.18.1	<i>Charakteristika sirotského dôchodku</i>	167
11.18.2	<i>Podmienky vzniku nároku na sirotský dôchodok</i>	167
11.18.3	<i>Zánik nároku na sirotský dôchodok</i>	168
11.18.4	<i>Určenie sumy sirotského dôchodku</i>	168
12	Vecný rozsah úrazového poistenia	172
12.1	Subjekty právnych vzťahov úrazového poistenia	172
12.2	Pracovný úraz a choroba z povolania	173
12.3	Dávky úrazového poistenia a dočasná pracovná neschopnosť	174
12.3.1	<i>Úrazový príplatok</i>	174
12.3.2	<i>Náhrada nákladov spojených s liečením</i>	175
12.4	Dávky úrazového poistenia a pokles pracovnej schopnosti	175
12.4.1	<i>Úrazová renta</i>	175
12.4.2	<i>Jednorazové vyrovnanie</i>	176
12.4.3	<i>Rehabilitačné</i>	176
12.4.4	<i>Rekvalifikačné</i>	177
12.5	Dávky úrazového poistenia a smrť	177
12.5.1	<i>Jednorazové odškodnenie</i>	177
12.5.2	<i>Pozostalostná úrazová renta</i>	177
12.5.3	<i>Náhrada nákladov spojených s pohrebom</i>	178
12.6	Náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia	178
13	Vecný rozsah garančného poistenia	180
13.1	Subjekty právnych vzťahov garančného poistenia	180
13.2	Podmienky nároku na dávku garančného poistenia	180
13.3	Výška dávky garančného poistenia	181
14	Vecný rozsah poistenia v nezamestnanosti	182
14.1	Subjekty právnych vzťahov poistenia v nezamestnanosti	182
14.2	Podmienky nároku na dávku v nezamestnanosti	182
14.3	Výška dávky v nezamestnanosti	183
15	Zdravotné poistenie – poistné vzťahy	185
15.1	Verejné a individuálne zdravotné poistenie	185
15.2	Osobný rozsah povinného verejného zdravotného poistenia	186
15.2.1	<i>Zamestnanec, zamestnávateľ</i>	187
15.2.2	<i>Samostatne zárobkovo činná osoba</i>	188
15.2.3	<i>Štát</i>	189
15.3	Výška poistného	191
15.3.1	<i>Percentuálna sadzba</i>	191
15.3.2	<i>Vymeriavací základ</i>	191
15.3.3	<i>Rozhodujúce obdobie</i>	192
15.4	Preddavok na poistné	193
15.5	Ročné zúčtovanie	194

16 Štátna sociálna podpora	195
16.1 Rodinná politika	195
16.2 Prídavok na dieťa a príplatok k prídavku na dieťa	198
16.2.1 Okruh oprávnených osôb	198
16.2.2 Nezaopatrené dieťa	199
16.2.3 Sústavná príprava na povolanie	201
16.2.4 Dlhodobý nepriaznivý stav dieťaťa	202
16.2.5 Podmienky nároku na prídavok na dieťa a príplatok k prídavku na dieťa	202
16.2.5.1 Daňový bonus	203
16.2.5.2 Výška prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa	204
16.2.5.3 Uplatnenie nároku	205
16.2.5.4 Výplata prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa	205
16.2.5.5 Odňatie a vrátenie prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa	206
16.2.5.6 Zánik nároku	207
16.3 Príspevok pri narodení dieťaťa, príplatok k príspevku a príspevok rodičom	207
16.3.1 Príspevok pri narodení dieťaťa	208
16.3.2 Príplatok k príspevku	208
16.3.3 Príspevok rodičom	210
16.3.4 Uplatnenie nároku na príspevok pri narodení dieťaťa, príplatok a príspevok rodičom	211
16.3.5 Výplata a zvýšenie príspevku pri narodení dieťaťa, príplatku a príspevku rodičom	211
16.3.6 Zánik nároku	212
16.4 Rodičovský príspevok	212
16.4.1 Oprávnená osoba	213
16.4.2 Podmienky nároku na rodičovský príspevok	213
16.4.3 Výška rodičovského príspevku	214
16.4.4 Uplatnenie nároku a výplata	215
16.4.5 Zánik nároku	216
16.5 Príspevok na starostlivosť o dieťa	216
16.5.1 Starostlivosť o dieťa	217
16.5.2 Oprávnená osoba	218
16.5.3 Podmienky nároku na príspevok	218
16.5.4 Výška príspevku	219
16.5.5 Výplata príspevku	219
16.5.6 Uplatnenie nároku na príspevok	220
16.5.7 Zánik nároku	221

16.6	Príspevky na podporu náhradnej starostlivosti	221
16.6.1	Náhradná starostlivosť	221
16.6.2	Druhy príspevkov	224
16.6.2.1	Jednorazový príspevok pri zverení do náhradnej starostlivosti	224
16.6.2.2	Jednorazový príspevok pri zániku náhradnej starostlivosti	224
16.6.2.3	Opakovaný príspevok dieťaťu	225
16.6.2.4	Opakovaný príspevok náhradnému rodičovi	226
16.6.2.5	Osobitný opakovaný príspevok náhradnému rodičovi	227
16.6.3	Výplata príspevkov	227
16.6.4	Odňatie a vrátenie príspevkov	228
16.6.5	Povinnosti oprávnenej osoby	228
16.7	Náhradné výživné	229
16.7.1	Nárok na náhradné výživné	229
16.7.2	Posudzovanie príjmu	229
16.7.3	Výška náhradného výživného	230
16.7.4	Výplata náhradného výživného	230
16.7.5	Zastavenie výplaty a zmena výšky náhradného výživného	231
16.7.6	Povinnosti a zodpovednosť poberateľa	232
16.7.7	Konanie o náhradnom výživnom	232
16.7.8	Zánik nároku na náhradné výživné	233
16.8	Príspevok na pohreb	233
16.8.1	Oprávnená osoba a podmienky nároku	233
16.8.2	Uplatnenie nároku a výplata príspevku	234
17	Sociálna pomoc	235
17.1	Postavenie sociálnej pomoci v sociálnom zabezpečení	235
17.2	Inštitucionálna a právna úprava sociálnej pomoci	239
17.3	Právny pojem, predpoklady a prvky sociálnej pomoci	244
17.4	Životné minimum	245
17.4.1	Započítanie príjmov	246
17.4.2	Úprava súm životného minima	248
17.5	Pomoc v hmotnej núdzi	249
17.5.1	Posudzovanie hmotnej núdze	250
17.5.2	Formy a spôsob poskytovania dávky a príspevkov a ich financovanie	254
17.5.3	Dávka a príspevky v hmotnej núdzi	255
17.5.3.1	Dávka v hmotnej núdzi	255
17.5.3.2	Príspevky k dávke pomoci v hmotnej núdzi	255
17.5.3.3	Jednorazová dávka v hmotnej núdzi	258
17.5.3.4	Poskytovanie dávky a príspevkov a určenie ich výšky	259

17.6 Poskytovanie sociálnych služieb	259
17.7 Riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo krízovej sociálnej situácie	269
17.7.1 <i>Druhy, formy a rozsah sociálnych služieb</i>	269
17.7.2 <i>Zmluvný prvok v poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb</i>	276
17.8 Kompenzácia dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia.....	284
17.8.1 <i>Ťažké zdravotné postihnutie</i>	284
17.8.2 <i>Peňažné príspevky na kompenzáciu</i>	285
17.8.2.1 <i>Peňažný príspevok na osobnú asistenciu</i>	286
17.8.2.2 <i>Peňažný príspevok na prepravu</i>	287
17.8.2.3 <i>Peňažný príspevok na úpravu bytu, na úpravu rodinného domu, na úpravu garáže</i>	287
17.8.2.4 <i>Peňažný príspevok na kúpu pomôcky, na výcvik používania pomôcky a na úpravu pomôcky</i>	288
17.8.2.5 <i>Peňažný príspevok na opravu pomôcky</i>	289
17.8.2.6 <i>Peňažný príspevok na kúpu zdvíhacieho zariadenia</i> ...	289
17.8.2.7 <i>Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla</i>	290
17.8.2.8 <i>Peňažný príspevok na úpravu osobného motorového vozidla</i>	291
17.8.2.9 <i>Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov</i>	291
17.8.2.10 <i>Peňažný príspevok na opatrovanie</i>	291
18 Starobné dôchodkové sporenie	293
18.1 Všeobecná charakteristika.....	293
18.2 Osobný rozsah starobného dôchodkového sporenia	294
18.3 Zmluva o starobnom dôchodkovom sporení	295
18.4 Dôchodková správcovská spoločnosť.....	297
18.4.1 <i>Založenie a vznik dôchodkovej správcovskej spoločnosti a činnosť dôchodkových správcovských spoločností</i>	298
18.4.2 <i>Pravidlá investovania a nakladania s peňažnými prostriedkami sporiteľov</i>	300
18.4.3 <i>Dôchodkové fondy</i>	301
18.5 Dávky poskytované zo starobného dôchodkového sporenia.....	305
18.5.1 <i>Starobný dôchodok</i>	305
18.5.2 <i>Predčasný starobný dôchodok</i>	305
18.5.3 <i>Vdovský a vdovecký dôchodok</i>	307
18.5.4 <i>Sirotský dôchodok</i>	307
18.5.5 <i>Súbeh výplat vdovského alebo vdoveckého dôchodku a sirotských dôchodkov</i>	308
18.6 Dedenie v starobnom dôchodkovom sporení	308

19 Doplnkové dôchodkové sporenie	310
19.1 Všeobecná charakteristika.....	310
19.2 Subjekty zúčastnené v doplnkovom dôchodkovom sporení.....	311
19.3 Doplnková dôchodková spoločnosť.....	311
19.3.1 Založenie, vznik a činnosť doplnkovej dôchodkovej spoločnosti.....	311
19.3.2 Zrušenie doplnkovej dôchodkovej spoločnosti.....	314
19.3.3 Dôchodkové fondy.....	315
19.4 Právne vzťahy medzi subjektmi doplnkového dôchodkového sporenia.....	316
19.4.1 Vznik, prerušenie a zánik dôchodkového sporenia	317
19.4.2 Účastnícka zmluva	317
19.4.3 Zamestnávateľská zmluva	318
19.5 Dávkové vzťahy	319
19.5.1 Doplnkový starobný dôchodok	320
19.5.2 Výsluhový doplnkový dôchodok	320
19.5.3 Jednorazové vyrovnanie.....	321
19.5.4 Odstupné	321
19.5.5 Výplata dávok a dedenie	321
20 Medzinárodné právo sociálneho zabezpečenia	323
Summary	345
Literatúra	346
O autoroch	349
Vecný register	352